

Folkhälsomyndigheten

Vägledning för kommunernas tillsyn
över märkning enligt lag om tobak
och liknande produkter samt lag
om tobaksfria nikotinprodukter

Denna titel kan laddas ner från: www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/. En del av våra titlar går även att beställa som ett tryckt exemplar, se våra [kundtjänst och köpvillkor](#).

Citera gärna Folkhälsomyndighetens texter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovspersonens tillstånd att använda dem.

© Folkhälsomyndigheten, 2023.

Artikelnummer: 23141

Om publikationen

Folkhälsomyndigheten är tillsynsvägladande myndighet, enligt vissa bestämmelser i lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter, för kommunens och Polismyndighetens tillsyn

Denna vägledning utgör en del av myndighetens tillsynsvägledning.

Folkhälsomyndigheten

Josefin P Jonsson

Avdelningschef avdelningen för livsvillkor och levnadsvanor.

Innehåll

Vägledning för kommunernas tillsyn över märkning enligt lag om tobak och liknande produkter samt lag om tobaksfria nikotinprodukter	1
Om publikationen	3
Innehåll	4
Inledning	6
Bakgrund	6
Syfte	6
Avgränsning	6
Tillsyn enligt LTLP och LTN	7
Allmänt om märkning av tobak och liknande produkter samt tobaksfria nikotinprodukter	8
Olika märkningskategorier	8
Produktpresentation	8
Medföljande information	8
Hälsovarningar	9
Märkning av tobaksvaror	11
Hälsovarningar	11
Allmänna krav på hälsovarningen	11
Specifika bestämmelser för olika slags tobaksvaror	12
Andra tobaksvaror för rökning	15
Tillsynstips	17
Produktpresentation	18
Tillsynstips	18
Märkning av e-cigarettor och påfyllningsbehållare	19
Hälsovarningar	19
Utformning och placering	19
Produktpresentation	19
Informationsblad	20
Innehållsdeklaration	21
Tillsynstips	21
Märkning av tobaksfria nikotinprodukter	22

Hälsovarning	22
Utformning	22
Innehållsdeklaration	23
Utformning och placering	23
Produktpresentation	23
Tillsynstips.....	23
Märkning av örtprodukter för rökning	25
Hälsovarning.....	25
Utformning och placering	25
Produktpresentation	25
Tillsynstips.....	26
Marknadskontroll	27
Omfattningen av kommunens kontrollansvar.....	27
Länkar	28

Inledning

Den här vägledningen vänder sig till kommunala handläggare som bedriver tillsyn över märkning enligt lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP) samt lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) över detaljhandeln.

Folkhälsomyndigheten uppdaterar kontinuerligt innehållet men vi kan inte garantera att informationen i vägledningen alltid är helt aktuell.

Bakgrund

LTLP samt LTN är sociala skyddslagar vars syfte bland annat är att skydda unga från produkternas skadeverkningar. LTLP syftar bland annat till att minska bruket av tobak och liknande produkter och att motverka illegal handel med tobak (prop. 2017/18:156 sid. 1).

LTN:s primära syfte är att begränsa de hälsorisker och olägenheter som är förenade med bruk av tobaksfria nikotinprodukter enligt 1 § i denna lag.

Reglerna om märkning syftar bland annat till att upplysa konsumenterna om riskerna med produkterna. Folkhälsomyndigheten bedömer därför att reglerna kan antas bidra till att uppnå syftet med regleringen.

Syfte

Syftet med vägledningen är att stödja kommunen i deras tillsyn i detaljhandeln enligt LTLP samt LTN.

Vägledningen kan även bidra till en effektiv, rättssäker och likvärdig tillsyn över hela landet.

Avgränsning

Vägledningen kommer inte att ta upp området som berör spårbarhets- och säkerhetsmärkning eller marknadsföring.

Tillsyn enligt LTLP och LTN

Kommunens tillsyn enligt LTLP regleras i 7 kap. 3 §. Enligt denna bestämmelse ansvarar kommunen för tillsyn av märkning på fysiska försäljningsställen, det vill säga lokaler eller andra avgränsade utrymmen för detaljhandel. Enligt 7 kap. 5 § LTLP ansvarar Folkhälsomyndigheten för tillsynen av märkningsbestämmelserna vid internethandel. Märkningsbestämmelserna finns i 3 kap. 1-6 §§ LTLP.

Kommunen ansvarar också för tillsyn över försäljningen i fysiska butiker av tobaksfria nikotinprodukter. Det regleras i 24 §. Enligt denna bestämmelse har kommunen ansvar för att kontrollera att reglerna om innehållsdeklaration, hälsovarning och märkning. Enligt 26 § LTN ansvarar Folkhälsomyndigheten för tillsynen av märkningsbestämmelserna vid internethandel. Bestämmelserna om märkning finns i 7 och 8 §§ LTN.

Om kommunen upptäcker några brister vid tillsyn som kan ha betydelse för Folkhälsomyndighetens tillsyn eller för myndighetens marknadskontroll enligt marknadskontrollförordningen gällande marknadskontroll, ska kommunen underrätta Folkhälsomyndigheten. För mer information om detta hänvisar vi till kapitlet ”Marknadskontroll”. Underrättelseplikten regleras i 7 kap. 21 § LTLP och 36 § LTN.

Vägledning om vad som gäller efter ett tillsynsbesök hittar du här:

[Vägledning för kommunernas och Polismyndighetens tillsyn över detaljhandel enligt lagen om tobak och liknande produkter och lagen om tobaksfria nikotinprodukter \(folkhälsomyndigheten.se\)](#)

Allmänt om märkning av tobak och liknande produkter samt tobaksfria nikotinprodukter

Detta kapitel ger en överblick över de olika märkningskategorierna, produktpresentation, medföljande information och hälsovarningar. Mer detaljerade redogörelser finns efter det här kapitlet.

Olika märkningskategorier

Det finns olika slags märkning. I grova drag kan de indelas i

- Produktpresentation,
- Medföljande information,
- Hälsovarningar och
- Spårbarhets och säkerhetsmärkning

Spårbarhets- och säkerhetsmärkning tas inte med i denna publikation. Vägledning om sådan märkning hittar du här:

[Vägledning för kommunernas tillsyn över den unika identitetsmärkningen och säkerhetsmärkningen på tobaksvaror \(folkhälsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-oss/om-oss-i-nya-tydning/vagledning-och-utvardning-av-tobaksvaror-och-liknande-produkter)

Produktpresentation

Regler om produktpresentation finns för alla produkter som omfattas av denna vägledning. Man kan säga att reglerna om produktpresentation ska förhindra att produkterna märks på ett sätt som kan locka till köp av produkterna. Det är därför exempelvis förbjudet att förse produkterna med en märkning som liknar ett livsmedel eller en kosmetisk produkt eller att antyda att de har miljöfördelar. För de flesta produkterna är det även förbjudet att hänvisa till doft, smak och tillsatser. Det finns också regler om produktpresentation som syftar till att förhindra att man jämför hur farlig eller ofarlig en viss produkt är i jämförelse med produkter av samma slag.

Medföljande information

Innehållsdeklaration

Tobaksfria nikotinprodukter och e-cigarett ska ha en innehållsdeklaration, som bland annat ska innehålla halten av nikotin i produkten och fördelning av nikotin per dos.

Informationsblad

För att skydda människors hälsa och säkerhet ska styckförpackningar till e-cigarett och påfyllningsbehållare ha ett informationsblad med bland annat bruks-

och förvaringsanvisning för produkten och varningar som vänder sig till specifika riskgrupper.

Hälsovarningar

Alla produkter som omfattas av denna vägledning ska ha en eller flera skriftliga hälsovarningar på förpackningen. Förpackningar till cigaretter, rulltobak och vattenpipstobak ska dessutom ha hälsovarningar med bild.

En hälsovarning ska finnas på alla produkter som regleras i LTLP och LTN. Hälsovarningarna ser olika ut beroende på vilken produkt det är. Nedan följer några begrepp som kan vara bra att känna till.

Allmän hälsovarning

Vissa produkter behöver endast en allmän hälsovarning.

Exempel på allmänna hälsovarningar:

”Denna tobaksvara skadar hälsan och är beroendeframkallande” (rökfria tobaksvaror)

”Denna produkt innehåller nikotin som är ett mycket beroendeframkallande ämne.” (e-cigaretter och tobaksfria nikotinprodukter)

Allmän varning

En allmän varning ska finnas på alla tobaksvaror för rökning och ha lydelsen ”Rökning dödar”.

Informationstext

Informationstexter ska användas på vissa tobaksvaror för rökning (cigaretter, rulltobak och vattenpipstobak) och ha följande lydelse

”Tobaksrök innehåller över 70 cancerframkallande ämnen”.

Rökavvänjningsinformation

Alla tobaksprodukter för rökning ska ha kontaktinformation till Sluta-Röka-Linjen

Sluta-Röka-Linjen: 020-84 00 00 www.slutarokalinjen.se

Varningstext

Varningstexter finns i 14 olika utföranden, bland annat:

”Rökning är orsaken till 9 av 10 fall av lungcancer”, ”Rökning orsakar mun- och halscancer”.

På förpackningar till cigaretter, rulltobak och vattenpipstobak används varningstexterna tillsammans med bilder och kallas då kombinerade hälsovarningar

(se nedan). På andra tobaksvaror för rökning bl.a. cigarrer, cigariller och piptobak används varningstexterna utan bilder.

Kombinerad hälsovarning

Kombinerade hälsovarningar ska användas på vissa tobaksvaror för rökning (cigaretter, rulltobak och vattenpipstobak) och bestå av en kombination av en varningstext och ett motsvarande fotografi eller en motsvarande illustration. Dessutom ska den innehålla rökavvänjningsinformation som hänvisar till Sluta-Röka-Linjen med kontaktinformation.

Märkning av tobaksvaror

Hälsovarningar

Enligt 3 kap. 1 § LTLP ska förpackningar till tobaksvaror som är avsedda att tillhandahållas konsumenter på marknaden förses med texter och illustrationer som upplyser om de hälsorisker som är förenade med bruk av tobak samt om rökavvänjning (hälsovarningar).

Det är tillverkare och importörer som ansvarar för att förpackningar till tobaksvaror förses med hälsovarningar.

En förpackning till en tobaksvara som saknar hälsovarning får inte tillhandahållas till konsumenter. En partihandlare får inte heller tillhandahålla en tobaksvara som saknar hälsovarning till en detaljhandlare.

I Folkhälsomyndighetens föreskrifter om utformningen av hälsovarningar och hälsovarningars placering på förpackning av tobaksvaror, HSLF-FS 2016:46, finns krav på hur en hälsovarning ska se ut och var den ska placeras på förpackningen. Om hälsovarningen inte uppfyller kraven i föreskrifterna får den inte tillhandahållas till konsumenter eller detaljhandlare.

Allmänna krav på hälsovarningen

Allmänna krav på hälsovarningen

Följande allmänna krav ställs på den allmänna varningen, informationstexten och hälsovarningen (1-4 kap. Folkhälsomyndighetens föreskrifter om utformningen av hälsovarningar och hälsovarningars placering på förpackning av tobaksvaror, HSLF-FS 2016:46)

Märkningen ska vara tryckt.

- Det finns undantag: På styckförpackningar av andra tobaksvaror än cigaretter och rulltobak i påsar får hälsovarningen sättas fast med hjälp av klistermärken, förutsatt att de inte går att ta bort.

Ska inte kunna avlägsnas eller utplånas och ska vara fullt synlig.

- Det vill säga den får inte vara helt eller delvis dold eller brytas av annan märkning, och inte heller på något sätt dölja eller bryta märkning eller förstöras när styckförpackningen öppnas.

Märkningen ska vara:

- tryckt med typsnittet Helvetica med fet stil
- tryckt i svart på vit bakgrund
- tryckt med en typsnittsstorlek som innebär att texten täcker största möjliga andel av den yta som har reserverats för hälsovarningen

- placerad i centrum på den reserverade ytan. På rätblocksformade förpackningar och eventuella ytterförpackningar ska den allmänna varningen och informationstexten vara parallell med styckförpackningens eller ytterförpackningens sidokant, samt omgiven av en svart ram.

Vidare ska

- ramen ha en bredd på 1 mm innanför den yta som är reserverad för varningen (cigaretter, rulltobak och tobak för vattenpipa samt rökfria tobaksvaror), eller
- ha en bredd på minst 3 mm och högst 4 mm utanför den yta som är reserverad för varningen (andra tobaksvaror för rökning).

Specifika bestämmelser för olika slags tobaksvaror

Utöver det som nämnts ovan finns specifika bestämmelser för de olika kategorierna av tobaksvaror.

Cigaretter, rulltobak och tobak för vattenpipa

Märkningen av dessa produkter regleras i 2 kap. Folkhälsomyndighetens föreskrifter om utformningen av hälsovarningar och hälsovarningars placering på förpackning av tobaksvaror, HSLF-FS 2016:46.

Tabell 1 Hälsovarningar cigaretter, rulltobak och tobak för vattenpipa.

Den allmänna varningen och informationstextens placering och storlek ska vara anpassad efter typen av förpackning som cigaretterna, rulltobaken eller tobaken för vattenpipa tillhandahålls i. Grafiska presentationer av den allmänna varningens och informationstextens exakta placering på rulltobak som marknadsförs i påsar beskrivs i EU kommissionens genomförandebeslut:

[Kommissionens genomförandebeslut \(EU\) 2015/1842 \(eur-lex.europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu)

De kombinerade hälsovarningarna ska innehålla en av de 14 varningstexterna samt en bild som illustrerar varningen (det finns tre bilder till varje varningstext)

Enligt bilagan till HSLF-FS 2016:46 ska den kombinerade hälsovarningen ha en av följande varningstexter:

- Rökning är orsaken till 9 av 10 fall av lungcancer
- Rökning orsakar mun- och halscancer
- Rökning skadar lungorna
- Rökning orsakar hjärtinfarkt
- Rökning orsakar stroke och funktionsnedsättningar
- Rökning ger förträngningar i blodkärlen
- Rökning ökar risken för blindhet
- Rökning skadar tänderna och tandköttet
- Rökning kan döda ditt ofödda barn
- Rök skadar dina barn, din familj och dina vänner
- Barn till rökare röker oftare själva
- Sluta röka nu – lev vidare för dina nära och kära
- Rökning minskar fruktsamheten
- Rökning ökar risken för impotens

Texterna i kombination med bilder finns på Europeiska kommissionens webbplats för folkhälsa:

[Kombinerade hälsovarningar.pdf \(europa.eu\)](#)

Kombinerade hälsovarningar ska:

- Täcka 65 procent av både den yttre framsidan och baksidan av styckförpackningen och eventuell ytterförpackning. Cylinderformade förpackningar ska ha två kombinerade hälsovarningar på samma avstånd från varandra, och varje hälsovarning ska täcka 65 procent av respektive halva av den rundade ytan.
- Varningstexten och rökavvänjningsinformationen ska tryckas i typsnittet Neue Frutiger Condensed Bold. Varningstexten ska tryckas i vitt på svart bakgrund. Rökavvänjningsinformationen ska tryckas i svart på varmgul bakgrund.
- Visa samma varningstext och motsvarande färgfoto på båda sidor av styckförpackningen och eventuell ytterförpackning.
- Återges på den övre kanten av en styckförpackning och eventuell ytterförpackning och placeras på samma led som all annan information på denna yta av förpackningen.
- Återges enligt de tekniska specifikationerna för layout, form och utformning av den kombinerade hälsovarningen i EU kommissionens genomförandebeslut:

[KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT \(EU\) 2015/ 1842 - av den 9 oktober 2015 - om de tekniska specifikationerna för layout, utformning och form för de kombinerade hälsovarningarna för tobaksvaror för rökning - \[delgivet med nr C\(2015\) 6729\] \(europa.eu\)](#)

- På styckförpackningar av cigaretter, ha följande dimensioner. Höjd: minst 44 mm. Bredd: minst 52 mm.

Layout för kombinerade hälsovarningar

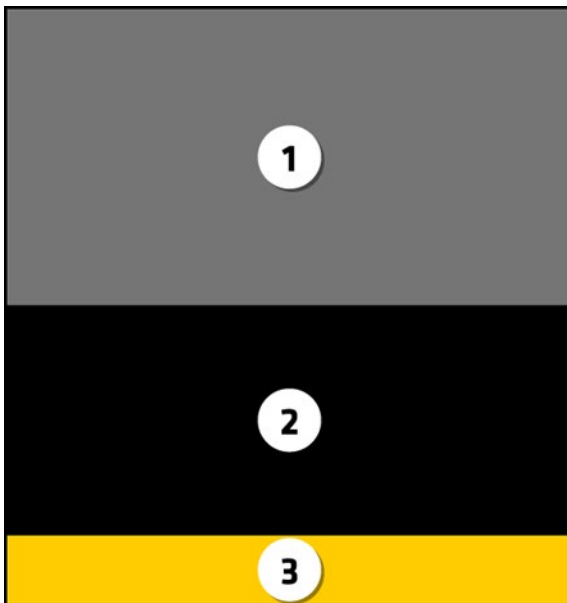
Beroende på förpackningens utformning kan layouten för de kombinerade hälsovarningarna behöva anpassas till märkningsytan på olika sätt för att få de rätta proportionerna. Nedanstående tre exempel på olika layouter är hämtade från EU kommissionens genomförandebeslut och publiceras här med EU kommissionens godkännande.

Märkesnamn eller logotyper får inte placeras ovanför hälsovarningarna (Tobaksdirektivet, direktiv 2014/40/EU (TPD) artikel 10 punkt 1 e) ii).

[KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT \(EU\) 2015/ 1842 - av den 9 oktober 2015 - om de tekniska specifikationerna för layout, utformning och form för de kombinerade hälsovarningarna för tobaksvaror för rökning - \[delgivet med nr C\(2015\) 6729\] \(europa.eu\)](#)

[Kombinerade hälsovarningar \(europa.eu\)](#)

Bild 1. Foto 1, varningstext 2 och avvänjningsinformation 3 placeras under varandra

Om ett format används där beståndsdelarna placeras under varandra ska fotot placeras överst i den kombinerade hälsovarningen, med varningstexten och rökavvänjningsinformationen. Fotot ska täcka 50 %, varningstexten 38 % och rökavvänjningsinformationen 12 % av den kombinerade hälsovarningens yta inom den yttre svarta ramen.

Bild 2. Foto 1, varningstext 2 och avvänjningsinformation placeras bredvid varandra

Om ett format används där beståndsdelarna placeras bredvid varandra ska fotot placeras på den vänstra halvan av den kombinerade hälsovarningen, med varningstexten ovan till höger och rökavvänjningsinformationen nedan till höger på hälsovarningen. Fotot ska täcka 50 %, varningstexten 40 % och rökavvänjningsinformationen 10 % av den kombinerade hälsovarningens yta inom den yttre svarta ramen.

Bild 3. Foto 1, varningstext 2 och avvänjningsinformation 3 placeras bredvid varandra i extra brett format

Om höjden på den kombinerade hälsovarningen är högst 20 % av dess bredd på grund av styckförpackningens eller ytterförpackningens form ska ett extra brett format användas där beståndsdelarna i den kombinerade hälsovarningen placeras bredvid varandra enligt illustrationen. Fotot ska täcka 35 %, varningstexten 50 % och rökavvänjningsinformationen 15 % av den kombinerade hälsovarningens yta inom den yttre svarta ramen.

Andra tobaksvaror för rökning

Märkningen av dessa tobaksvaror regleras i 3 kap HSLF-FS 2016:46.

Med andra tobaksvaror för rökning avses tobaksvaror för rökning som inte är cigaretter, rulltobak eller tobak för vattenpipa, bland annat

- cigarrer
- cigariller
- piptobak

Tabell 2 Hälsovarningar cigarrer, cigariller och piptobak.

Den allmänna varningen ska återges på den mest synliga ytan av förpackningen och täcka 30 procent av den yta där den ska placeras. Dimensionen ska beräknas i förhållande till den berörda ytan när förpackningen är stängd.

Enligt bilagan till HSLF-FS 2016:46 ska förpackningen ha en av följande varningstexter:

Rökning är orsaken till 9 av 10 fall av lungcancer

Rökning orsakar mun- och halscancer

Rökning skadar lungorna

Rökning orsakar hjärtinfarkt

Rökning orsakar stroke och funktionsnedsättningar

Rökning ger förträngningar i blodkärlen

Rökning ökar risken för blindhet

Rökning skadar tänderna och tandköttet

Rökning kan döda ditt ofödda barn

Rök skadar dina barn, din familj och dina vänner

Barn till rökare röker oftare själva

Sluta röka nu – lev vidare för dina nära och kära

Rökning minskar fruktsamheten

Rökning ökar risken för impotens

Varningstexten ska återges på den näst mest synliga ytan av förpackningen och ska täcka 40 procent av den yta där den ska placeras. På styckförpackningar med fällbart lock är den näst mest synliga ytan den som blir synlig när förpackningen är öppen.

[Illustrationer av hälsovarningar – På förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, tobaksvaror och örtprodukter för rökning — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/illustrationer-av-halsovarningar-pa-forpackningar-till-elektroniska-cigaretter-och-paufyllningsbehallare-tobaksfria-nikotinprodukter-tobaksvaror-och-ortprodukter-for-rokning)

Rökfria tobaksvaror

Märkning av rökfria tobaksvaror regleras i HSLF-FS 2016:46 4 kap.

Med rökfri tobaksvara avses en tobaksvara som inte konsumeras genom förbränning, bland annat:

- tuggtobak
- tobak för användning i näsan
- tobak för användning i munnen, det vill säga snus.

Utformning

Denna tobaksvara skadar hälsan och är beroendeframkallande

Krav på hälsovarning

Hälsovarningen ska återges på de två största ytorna på förpackningen och täcka 30 procent av den yta där den ska placeras. Dimensionen ska beräknas i förhållande till den berörda ytan när förpackningen är stängd.

[Illustrationer av hälsovarningar – På förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, tobaksvaror och örtprodukter för rökning — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Tillsynstips

Här kommer några tips på vad du kan titta på vid en tillsyn. Du måste själv göra en bedömning av om du behöver titta på fler saker och om hälsovarningen är korrekt.

- är texten på svenska
- cigaretter och rulltobak: är märkningen på förpackningen tryckt
- övriga tobaksvaror: om märkningen är klistrad kontrollera att den inte går att avlägsna
- finns allmän hälsovarning på tobaksvaror för rökning Rökning dödar
- finns allmän hälsovarning på rökfria tobaksvaror Denna tobaksvara skadar hälsan och är beroendeframkallande
- cigaretter, rulltobak och tobak för vattenpipa: informationstext Tobaksrök innehåller över 70 cancerframkallande ämnen
- finns det information om rökavvänjning Sluta-Röka-Linjen: 020-84 00 00 www.slutarokalinjen.se
- cigaretter, rulltobak och tobak för vattenpipa: finns det kombinerad hälsovarning det vill säga en av 14 texter samt bild
- upptäcker ni brister vid tillsynen som kan vara av betydelse för Folkhälsomyndighetens tillsyn ska ni underrätta Folkhälsomyndigheten

Produktpresentation

Märkningen på styckförpackningar och eventuella ytterförpackningar till tobaksvaror (cigaretter, rulltobak och tobak för vattenpipa, andra tobaksvaror för rökning samt rökfria tobaksvaror) inklusive själva tobaksvaran får inte:

- Innehålla någon information om innehållet av nikotin, tjära eller kolmonoxid i tobaksvaran (3 kap. 3 § första stycket p. 2 LTLP).
- Antyda att en viss tobaksvara är mindre skadlig än andra tobaksvaror (3 kap. 3 § första stycket p. 1 LTLP).
- Likna ett livsmedel eller en kosmetisk produkt (3 kap. 3 § första stycket p. 3 LTLP).
- Antyda att en viss tobaksvara har miljöfördelar (3 kap. 3 § andra stycket p. 1 LTLP).
- Hänvisa till smak, doft eller tillsatser (3 kap. 3 § andra stycket p. 2 LTLP).
Denna bestämmelse gäller inte snus.

Förpackningar till tobak för användning i munnen, exempelvis snus och tuggtobak, ska även märkas med bland annat tillverkningsdag enligt Livsmedelsverkets föreskrifter.

[LIVSFS 2022:11 \(livsmedelsverket.se\)](#)

För eventuella undantag från ovanstående märkningskrav hänvisas till 5 kapitlet HSLF-FS 2016:46.

Tillsynstips

Här kommer några tips på vad du kan titta på vid en tillsyn. Du måste själv göra en bedömning av om du behöver titta på fler saker och om produktpresentationen är korrekt.

- uppmuntrar produktpresentationen till bruk, upplevs det som att den ger felaktig information om eventuella hälsoeffekter, risker eller utsläpp
- antyds det att tobaksvaran är mindre skadlig än andra
- liknar den ett livsmedel
- hänvisar den till smak, doft eller tillsatser (gäller ej snus)
- upptäcker ni brister vid tillsynen som kan vara av betydelse för Folkhälsomyndighetens tillsyn ska ni underrätta Folkhälsomyndigheten

Märkning av e-cigarett och påfyllningsbehållare

Hälsovarningar

Enligt 3 kap. 2 § LTLP ska förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare förses med hälsovarningar.

Tillverkare och importörer av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ansvarar för att förpackningar till sådana produkter förses med hälsovarningar.

Om en förpackning till en elektronisk cigarett eller en påfyllningsbehållare saknar hälsovarningar, får produkten inte tillhandahållas konsumenterna på marknaden. Detsamma gäller om hälsovarningarna inte uppfyller föreskrifter om utformningen av varningarna som har meddelats med stöd av 11 kap. 7 §§ LTLP.

Kravet omfattar både styckförpackningar och ytterförpackningar.

Utformning och placering

Varje förpackning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska ha följande hälsovarning:

Utformning

Denna produkt innehåller nikotin som är ett mycket beroendeframkallande ämne.

Hälsovarningen ska:

- återges på de två största ytorna på styckförpackningen och eventuella ytterförpackningar,
- täcka 30 procent av ytorna på styckförpackningen och eventuella ytterförpackningar,
- vara tryckt med typsnittet Helvetica med fet stil i svart på vit bakgrund,
- täcka största möjliga andel av den yta som har reserverats för varningen,
- vara placerad i centrum på den reserverade ytan, och på rätblocksförmade förpackningar och eventuella ytterförpackningar ska hälsovarningen vara parallell med styckförpackningens eller ytterförpackningens sidokant, och
- vara parallell med huvudtexten på den yta som reserverats för varningen.

Produktpresentation

Enligt 3 kap. 4 § LTLP får märkningen på elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare eller på sådana produkters förpackningar inte

- antyda att en viss elektronisk cigarett eller påfyllningsbehållare är mindre skadlig än andra sådana produkter,

- innehålla information om halten av tjära eller kolmonoxid i produkten,
- likna ett livsmedel eller en kosmetisk produkt, antyda att en viss produkt har miljöfördelar,
- eller hänvisa till doft eller tillsatser, utom när det gäller smaktillsatser.

Styckförpackningar och eventuell ytterförpackning till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare får inte antyda ekonomiska fördelar genom att innehålla tryckta kuponger, erbjudanden om rabatt, gratisutdelning, två varor till priset av en eller liknande erbjudanden.

Informationsblad

Enligt 3 kap. 5 § LTLP ska styckförpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare innehålla ett informationsblad,

Informationsbladet ska enligt 3 kap. 10 - 11 § Förordning (2019:223) om tobak och liknande produkter (FTLP) innehålla uppgifter om

- bruks- och förvaringsanvisning för produkten med omnämnande om att produkten inte rekommenderas för ungdomar och icke-rökare
- kontraindikationer (ej användas tillsammans med vissa läkemedel)
- varningar för specifika riskgrupper
- eventuella skadliga effekter
- beroendeframkallande egenskaper och toxicitet
- kontaktuppgifter till tillverkaren eller importören och en juridisk eller fysisk kontaktperson inom EU.

[Förordning \(2019:223\) om tobak och liknande produkter | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

För produkter som vänder sig till den svenska marknaden ska informationsbladet vara på svenska enligt 6 § punkt 1 Folkhälsomyndighetens föreskrifter om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (HSLF-FS 2018:41).

[Förordning \(2019:223\) om tobak och liknande produkter | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

Tillverkare och importörer av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ansvarar för att styckförpackningar till sådana produkter innehåller ett informationsblad.

Om informationsblad saknas, får produkten inte tillhandahållas konsumenterna på marknaden. Detsamma gäller om informationsbladet inte har det innehåll och den utformning som följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 6 § 8 LTLP.

Eftersom informationsblad ska finnas i styckförpackningarna, är det i många fall inte möjligt för en detaljhandlare att genom endast en okulär besiktning av

förpackningarna kontrollera innehållet. Det kan rimligen inte krävas av en detaljhandlare att han eller hon öppnar varje förpackning som säljs. Det är sålunda endast i de fall det finns särskild anledning att kontrollera förpackningen som detaljhandlaren ska behöva göra en kontroll. (prop. 2016/17:132 sid. 86).

Innehållsdeklaration

Enligt 3 kap. 6 § LTLF ska förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare förses med en innehållsdeklaration. Den ska innehålla bl.a. uppgift om ingredienser och nikotininnehåll. Tillverkare och importörer ansvarar för att förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare förses med en innehållsdeklaration.

Enligt HSLF-FS 2018:41 6 § p. 2 ska innehållsdeklarationen vara på svenska.

Om en förpackning saknar innehållsdeklaration, får produkten inte tillhandahållas konsumenterna på marknaden. Detsamma gäller om innehållsdeklarationen inte uppfyller de föreskrifter om innehåll och utformning som har meddelats med stöd av 11 kap. 6 § punkten 8 LTLF.

Enligt 3 kap. 12 § FTLF ska innehållsdeklarationen innehålla

- en förteckning över alla ingredienser som ingår i produkten i fallande viktordning
- uppgift om innehåll av nikotin i produkten och fördelningen per dos
- satsnumret
- en rekommendation om att förvara produkten utom räckhåll för barn.

Tillsynstips

Här kommer några tips på vad du kan titta på vid en tillsyn. Du måste själv göra en bedömning av om du behöver titta på fler saker och om märkningen är korrekt.

- finns hälsovarningen ”Denna produkt innehåller nikotin som är ett mycket beroendeframkallande ämne.”
- antyds det att produkten är mindre skadlig än andra
- liknar den ett livsmedel eller kosmetisk produkt
- hänvisar den till smak, doft eller tillsatser förutom när det gäller smaktillsatser
- är innehållsförteckningen och informationsbladet på svenska?
- innehåller förpackningen en innehållsdeklaration
- upptäcker ni brister vid tillsynen som kan vara av betydelse för Folkhälsomyndighetens tillsyn ska ni underrätta Folkhälsomyndigheten

Märkning av tobaksfria nikotinprodukter

Enligt 7 § LTN ska förpackningar till tobaksfria nikotinprodukter förses med en innehållsdeklaration och en text som upplyser om nikotinets skadeverkningar (hälsovarning). Med förpackningar avses både styck- och ytterförpackningar.

Tillverkare och importörer av tobaksfria nikotinprodukter ansvarar för att förpackningarna uppfyller kraven på märkning.

Om en förpackning inte uppfyller kraven, får produkten inte tillhandahållas konsumenterna på marknaden. Detsamma gäller om innehållsdeklarationen eller hälsovarningen inte uppfyller de föreskrifter om innehåll och utformning som har meddelats med stöd av 48 § 3 och 4 LTN.

Märkning av tobaksfria nikotinprodukter regleras i förordning (2022:1263) om tobaksfria nikotinprodukter samt i Folkhälsomyndighetens föreskrifter om tobaksfria nikotinprodukter HSLF-FS 2023:24.

[Förordning \(2022:1263\) om tobaksfria nikotinprodukter | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

Hälsovarning

Utformning

Denna produkt innehåller nikotin som är ett mycket beroendeframkallande ämne.

Hälsovarningen ska

- återges på de två största ytorna på styckförpackningen och eventuella ytterförpackningar,
- täcka 30 procent av ytorna på styckförpackningen och eventuella ytterförpackningar,
- vara tryckt med typsnittet Helvetica med fet stil,
- vara tryckt i svart på vit bakgrund,
- vara tryckt med en typsnittsstorlek som innebär att texten täcker största möjliga andel av den yta som har reserverats för märkningen,
- vara placerad i centrum på den reserverade ytan, och på rätblocksförmade förpackningar och eventuella ytterförpackningar vara parallell med styckförpackningens eller ytterförpackningens sidokant, och
- vara parallell med huvudtexten på den yta som reserverats för dessa varningar.

Hälsovarningar får sättas fast med hjälp av klistermärken, förutsatt att sådana klistermärken inte går att avlägsna.

Innehållsdeklaration

Utformning och placering

Innehållsdeklaration ska innehålla

- en förteckning över alla ingredienser som ingår i produkten i fallande viktordning,
- uppgift om innehåll av nikotin i produkten och fördelning per dos, och
- en rekommendation om att förvara produkten utom räckhåll för barn.

Innehållsdeklaration ska återges på en av de största ytorna på styckförpackningen och ytterförpackningen och täcka 20 procent av denna yta. I övrigt ska innehållsdeklarationen

- vara tryckt med typsnittet Helvetica med fet stil,
- vara tryckt i svart på vit bakgrund,
- vara tryckt med en typsnittsstorlek som innebär att texten täcker största möjliga andel av den yta som har reserverats för märkningen,
- vara parallell med huvudtexten på den yta som reserverats för dessa varningar.

Innehållsdeklarationen ska vara på svenska.

Innehållsdeklarationer får sättas fast med hjälp av klistermärken, förutsatt att sådana klistermärken inte går att avlägsna.

Produktpresentation

Märkningen på tobaksfria nikotinprodukter eller på sådana produkters förpackningar får inte

- antyda att en viss tobaksfri nikotinprodukt är mindre skadlig än andra sådana produkter eller likna ett livsmedel eller en kosmetisk produkt.

Tillsynstips

Här kommer några tips på vad du kan titta på vid en tillsyn. Du måste själv göra en bedömning av om du behöver titta på fler saker och om märkningen är korrekt.

- innehåller förpackningen hälsovarningen ”Denna produkt innehåller nikotin som är ett mycket beroendeframkallande ämne.”
- är hälsovarningen återgiven på de två största ytorna på styckförpackningen
- finns det en innehållsdeklaration på svenska
- är innehållsdeklarationen återgiven på de två största ytorna på styckförpackningen
- liknar produkten ett livsmedel
- framställs den som mindre skadlig än andra sådana produkter

- Upptäcker ni brister vid tillsynen som kan vara av betydelse för Folkhälsomyndighetens tillsyn ska ni underrätta Folkhälsomyndigheten

Märkning av örtprodukter för rökning

Hälsovarning

Av 3 kap. 1 § LTLF framgår att förpackningar till örtprodukter för rökning som är avsedda att tillhandahållas konsumenter på marknaden ska förses med texter och illustrationer som upplyser om de hälsorisker som är förenade med bruk av örtprodukter för rökning samt om rökavvänjning (hälsovarningar).

Tillverkare och importörer ansvarar för att förpackningar till örtprodukter för rökning förses med hälsovarningar.

Om en förpackning till en örtprodukt för rökning saknar hälsovarningar, får varan eller produkten inte tillhandahållas konsumenter. Detsamma gäller om hälsovarningarna inte uppfyller föreskrifter om utformningen av varningarna som har meddelats med stöd av 11 kap. 7 §.

Utformning och placering

Utformning

Att röka denna produkt skadar din hälsa.

Hälsovarningen på förpackningar till örtprodukter för rökning ska vara tryckt på förpackningens fram- och baksida. Det är förpackningssidans yttre yta som avses. Den ska täcka 30 procent av ytan på förpackningens framsida och 30 procent av ytan på dess baksida,

- tryckt med typsnittet Helvetica med fet stil,
- tryckt i svart på vit bakgrund,
- tryckt med en typsnittsstorlek som innebär att texten täcker största möjliga andel av den yta som har reserverats för hälsovarningen, och
- i centrum på den reserverade ytan och på rätblocksformade förpackningar och eventuella ytterförpackningar ska hälsovarningen vara parallell med styckförpackningens eller ytterförpackningens sidokant

[Folkhälsomyndighetens föreskrifter om hälsovarning och rapportering av ingredienser för örtprodukter för rökning HSLF-FS 2016:44 — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

[Illustrationer av hälsovarningar – På förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, tobaksvaror och örtprodukter för rökning — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

Produktpresentation

Av 3 kap. 3 § LTLF framgår det att märkningen på förpackningar till örtprodukter för rökning inte får

- antyda att en viss örtprodukt för rökning är mindre skadlig än andra sådana varor eller produkter
- innehålla information om halten av nikotin, tjära eller kolmonoxid i örtprodukter för rökning, eller
- likna ett livsmedel eller en kosmetisk produkt.

Tillsynstips

Här kommer några tips på vad du kan titta på vid en tillsyn. Du måste själv göra en bedömning av om du behöver titta på fler saker och om märkningen är korrekt.

- innehåller förpackningen hälsovarningen ”Att röka denna produkt skadar din hälsa.”
- antyder produktpresentationen att produkten är mindre skadlig än andra sådana produkter
- innehåller den information om halten av nikotin, tjära eller kolmonoxid
- liknar den ett livsmedel eller kosmetisk produkt
- Upptäcker ni brister vid tillsynen som kan vara av betydelse för Folkhälsomyndighetens tillsyn ska kommunen underrätta Folkhälsomyndigheten

Marknadskontroll

Regler om marknadskontroll finns i EU:s marknadskontrollförordning (EUROROPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011) Folkhälsomyndigheten är utsedd marknadskontrollmyndighet för tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt örtprodukter för rökning.

I fråga om LTLP har Folkhälsomyndigheten och kommunerna tillsynsansvar över samma produkter och delvis över samma tillsynsområde. Det som skiljer är tillsynsobjekten. Folkhälsomyndigheten ansvarar för tillsyn över tillverkare, importörer och partihandel samt internethandel. Kommunerna har tillsynsansvar över detaljhandel gentemot fysiska försäljningsställen. Även om Folkhälsomyndigheten har möjlighet att bedriva marknadskontroll mot fysiska försäljningsställen är huvudprincipen att det är kommunen som bedriver tillsyn i dessa fall. Det innebär att kommunerna beslutar inom sitt ansvarsområde.

Omfattningen av kommunens kontrollansvar

Omfattningen av kommunernas kontrollansvar framgår av bestämmelser i 7 kap. LTLP. Det vill säga kommunernas uppgifter kan utföras inom ramen för befintliga befogenheter gällande tillsyn. Om kommunerna inom ramen för denna verksamhet upptäcker produkter som bedöms vara farliga eller felaktiga ska de underrätta Folkhälsomyndigheten. (Prop 2021/22:238 sid. 192 ff)

Enligt 7 kap. 21 § LTLP ska kommunen underrätta Folkhälsomyndigheten om kommunen i sin tillsyn får kännedom om något som har betydelse för Folkhälsomyndighetens tillsyn eller marknadskontroll.

Information om hur underrättelsen går till, samt vilka uppgifter som kan lämnas och var informationen ska lämnas finns här:

[Vägledning gällande kommunens underrättelser till Folkhälsomyndigheten — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

Länkar

Förutom bestämmelserna i LTLP kan nedanstående länkar vara bra att använda vid tillsyn av tobaksvaror, e-cigarettor och påfyllningsbehållare samt tobaksfria nikotinprodukter.

[healthwarnings_sweden_0.pdf \(europa.eu\)](#)

[Illustrationer av hälsovarningar – På förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, tobaksvaror och örtprodukter för rökning — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

[Folkhälsomyndighetens föreskrifter om säkerhetsmärkning på styckförpackningar med tobaksvaror HSLF-FS 2019:4 — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

[Konsoliderad version av HSLF-FS 2016:46 Folkhälsomyndighetens föreskrifter om utformning av hälsovarningar och hälsovarningars placering på förpackning av tobaksvaror — Folkhälsomyndigheten](#)

[Förordning \(2019:223\) om tobak och liknande produkter | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

Folkhälsomyndigheten är en nationell kunskapsmyndighet som arbetar för en bättre folkhälsa. Det gör myndigheten genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot. Vår vision är en folkhälsa som stärker samhällets utveckling

Folkhälsomyndigheten

Solna Nobels väg 18, 171 82 Solna. **Östersund** Campusvägen 20. Box 505, 831 26 Östersund.

www.folkhalsomyndigheten.se